

THOMAS VOGEL
Το τελευταίο παραμύθι του Μιγκέλ Τόρρες ντα Σίλβα
(ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ)

Μετάφραση: ΛΙΝΑ ΣΠΙΤΑΝΟΥ
Εκδόσεις Κριτική 2003

Παρουσίαση του βιβλίου: Ευαγγελία Τατάγια

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το μυθιστόρημα ξετυλίγεται στην Πορτογαλία το τελευταίο τέταρτο του 18^{ου} αιώνα στην Κοϊμπρα και το Πόρτο.

Κεντρικό πρόσωπο της αφήγησης είναι ο παππούς Μιγκέλ Τόρρες ντα Σίλβα, που, παρ' όλο που ξέρουμε από το πρώτο κιάλας κεφάλαιο ότι έχει πεθάνει ενώ έλεγε μια ιστορία, διατρέχει όλο το βιβλίο. Ο παππούς είναι αμπελουργός και παραμυθάς.

Ο εγγονός του, Μανουέλ, σύμφωνα με την επιθυμία του παππού, πηγαίνει στην Κοϊμπρα, στο Πανεπιστήμιο, για να σπουδάσει Μαθηματικά. Παρακολουθεί τα μαθήματα Μαθηματικών του καθηγητή Ριμπέιρο και ανάμεσά τους δημιουργείται μια ζεστή σχέση δασκάλου – μαθητή.

Την ημέρα που γιορτάζει το Πανεπιστήμιο και μαζί του όλη η πόλη, ο Μανουέλ γνωρίζει την Μαρία, κόρη ενός υφασματέμπορου. Ανάμεσα στους δύο νέους γεννιέται ένας έρωτας. Σε μια επίσκεψη στο σπίτι της Μαρίας ο Μανουέλ μαθαίνει ότι ο πατέρας της γνώριζε τον παππού του και ακούει την ιστορία για μια κοπέλα που έγινε γριά και που ήταν η ιστορία, που δεν πρόλαβε να τελειώσει ο παππούς του.

Η Μαρία φεύγει για το Πόρτο αφού αποκαλύψει στον Μανουέλ ότι ο πατέρας της επιθυμεί να την παντρέψει με κάποιον άλλο. Πικραμένος ο Μανουέλ δέχεται την πρόταση του Ριμπέιρο να πάει μαζί του στο Πόρτο. Εκεί σ' ένα καπηλειό ο Μανουέλ μαθαίνει από τον κάπελα ότι ο παππούς του σύχναζε σ' αυτό το καπηλειό όταν ερχόταν για δουλειές στην πόλη. Λίγο πριν φύγουν από το καπηλειό συναντούν μια όμορφη κοπέλα που θέλει να τους αφηγηθεί την ιστορία της.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το βιβλίο έχει μια διάθεση παραμυθητική με πλούσιες εικόνες που ξυπνούν την όραση, την ακοή, την γεύση, την αφή, την όσφρηση.

Το βιβλίο προτείνεται για τις τάξεις του λυκείου.

Η προσέγγιση του βιβλίου γίνεται με τον εξής τρόπο:

ΠΡΩΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Παραμύθι και παραμυθάδες. Ο παππούς και οι ιστορίες. Αφήγηση. Αφήγηση και Μαθηματικά.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Γεωγραφία , ιστορία και πολιτισμός: Πορτογαλία. Κοϊμπρα .Πανεπιστήμιο. Πόρτο. Αθουλέχο. Μουσική.

ΤΡΙΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Μανουέλ Τόρρες ντα Σίλβα. Καθηγητής Ριμπέιρο. Μαρία. Ταξίδι. Η κοπέλα που έγινε γριά. Καθρέφτης. Άλλα πρόσωπα.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Μαθηματικά.

ΠΕΜΠΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Εικόνες της καθημερινής ζωής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Για την πρώτη ενότητα προτείνονται :

- ✓ Τι είναι παραμύθι, ποια η ετυμολογία της λέξης, ποιος ο ρόλος του, που λέγονταν τα παραμύθια; Έχουν τα ίδια τα παιδιά ακούσει παραμύθια και από ποιόν;
- ✓ Πώς να ήταν οι παραμυθάδες; Υπάρχουν σήμερα παραμυθάδες;
- ✓ Τι είναι αφήγηση;

- ✓ Να βρεθούν όλες οι ιδέες του συγγραφέα για την αφήγηση έτσι όπως τις εκφράζουν οι ήρωες του βιβλίου του.
- ✓ Πώς μπλέκονται τα μαθηματικά με την αφήγηση; Ποιες είναι οι ιδέες του συγγραφέα για αυτό;
- ✓ Να βρεθούν όλες οι ιστορίες που παρεμβάλλονται στην αφήγηση του βιβλίου και να τις αφηγηθούν.
- ✓ Να γράψουν όλες τις κουβέντες του παππού όπως τις αναφέρουν οι άλλοι.
- ✓ Ποιος ήταν τελικά ο παππούς; Να γίνει σκιαγράφηση της προσωπικότητάς του από τις πληροφορίες που υπάρχουν γι' αυτόν από την αρχή ως το τέλος του βιβλίου.

Για την δεύτερη ενότητα προτείνονται:

- ✓ Να βρουν χάρτες της Πορτογαλίας, της Κοϊμπρα και του Πόρτο και να εντοπίσουν τους τόπους που αναφέρει το βιβλίο.
- ✓ Να βρουν ποιες πληροφορίες δίνει ο συγγραφέας για την Πορτογαλία στο βιβλίο.
- ✓ Να βρουν πληροφορίες για την Πορτογαλία , τους ποιητές και τους συγγραφείς της που αναφέρονται.
- ✓ Να βρουν εικόνες της Πορτογαλίας, της Κοϊμπρα και του Πόρτο.
- ✓ Τί είναι τα αθουλέχο;
- ✓ Τί γνωρίζουν για την μουσική της Πορτογαλίας;

Για την τρίτη ενότητα προτείνονται:

- ✓ Ποιος είναι ο Μανουέλ Τόρρες ντα Σίλβα;
- ✓ Πώς περιγράφεται ο καθηγητής Ριμπέιρο και πώς τον κρίνετε ως καθηγητή;
- ✓ Ποια είναι η Μαρία και ποια τα «πιστεύω» της;
- ✓ Ταξίδι. Ποια η συζήτηση και ποιες ιδέες εκφράζονται για το ταξίδι;
- ✓ Πώς αντιλαμβάνεσθε την ιστορία με την κοπέλα που έγινε γριά; Πώς την βοήθησε ο παππούς;
- ✓ Ποιος ο συμβολισμός του καθρέφτη και τι πληροφορίες παίρνουμε από το βιβλίο γι' αυτόν;
- ✓ Ποια άλλα πρόσωπα κινούνται στην ιστορία και τι ρόλο διαδραματίζουν;

Για την ενότητα με τα Μαθηματικά προτείνονται:

- ✓ Τι πιστεύει ο καθηγητής Ριμπέιρο για τα μαθηματικά των Ελλήνων και των Ρωμαίων;
- ✓ Να βρουν πληροφορίες για τον Σωσιγόνη, τον Ευκλείδη, τον Πτολεμαίο και τον Πυθαγόρα.
- ✓ Φιμπονάτσι , η ακολουθία του Φιμπονάτσι και η ακολουθία του Φιμπονάτσι στην Φύση.

- ✓ Χρυσός κανόνας και χρυσή τομή. Τί λέει για την Χρυσή Τομή ο καθηγητής Ριμπέρο; Ποια είναι η πρόταση του γερμανού αστρολόγου Κέπλερ;
- ✓ Κέπλερ
- ✓ Λούκα Πατσιόλι.
- ✓ Αριθμοί, πρώτοι αριθμοί, δίδυμοι πρώτοι αριθμοί, τρίδυμοι πρώτοι αριθμοί, τριγωνικοί αριθμοί, η μυστική δύναμη των αριθμών.
- ✓ Αρχιμήδης.
- ✓ Φίλιοι αριθμοί.
- ✓ Τέλειοι αριθμοί.
- ✓ Ο Λαβύρινθος και η μεταφορική του σημασία όπως φαίνεται στο βιβλίο.
- ✓ Τι γνωρίζετε για το σκάκι; Μπορείτε να βρείτε κι άλλες ιστορίες για το σκάκι;

Για την πέμπτη ενότητα προτείνονται:

- ✓ Να βρουν εικόνες και να τις απομονώσουν σαν να είναι πίνακες ζωγραφικής.
- ✓ Να βρουν εικόνες που παραπέμπουν στις πέντε αισθήσεις: όραση, αφή, γεύση, ακοή, όσφρηση.
- ✓ Να ζωγραφίσουν με έμπνευση εικόνες του βιβλίου.
- ✓ Να φτιάξουν σε κόμικς κάποιο από τα κεφάλαια του βιβλίου που τους άρεσε.

BIBΛΙΑ

Βιβλία που προτείνονται για άντληση πληροφοριών που να έχουν σχέση με το βιβλίο «*Το τελευταίο παραμύθι του Μιγκέλ Τόρρες ντα Σίλβα*»:

Ο άνθρωπος που μετρούσε, Malba Tahan
Μαθηματικά επίκαιρα, Τεύκρος Μιχαηλίδης
Πυθαγόρας ο Σάμιος, Mia Sperber
Η ράβδος του Ευκλείδη, Jean –Pierre Luminet
Το θεώρημα του παπαγάλου, Ντενί Γκετζ
Τα αστέρια της Βερενίκης, Ντενί Γκετζ
Ο άνθρωπος που μετρούσε την άμμο, Gillian Bradshaw
Η σιωπή της καμηλοπάρδαλης, Κάρλο Φραμπέτι
Το βιβλίο κόλαση, Κάρλο Φραμπέτι
Ευκλείδου, Γεωμετρία Θεωρία των αριθμών, Ε. Σ. Σταμάτη
Ιστορία των Μαθηματικών, G. Loria
Η Ιστορία των Μαθηματικών, Carl B. Boyer – Uta C. Merzbach
Περιοδικό Cogito, τεύχος 4

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.thalesandfriends.org

http://www.valentine.gr/mathplants_gr.htm

<http://www.math.smith.edu/phyllo/expo>

